

Ingek. 15 NOV. 2011

Meldingsnummer: 2010-2196

zaaknummer 2010 T 164

datum 14 november 2011

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) _____
overleden in _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Orde Minderbroeders Franciscanen.

1. De procedure

Het klaagschrift is bij Meldpunt voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk, rechtsopvolger van het bureau van Hulp en Recht (hierna: Meldpunt), ontvangen op 12 januari 2011. Op 1 maart 2011 is bij Meldpunt een verweerschrift ingekomen van _____ minister provinciaal Minderbroeders Franciscanen.

Op 3 oktober 2011 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onderaan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot _____ Zij heeft haar standpunt toegelicht en werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mr. Hekster.

Namens aangeklaagde is verschenen _____

2. De klacht

2.1. Klaagster bevond zich als kind in een moeilijke thuissituatie. Als oudste van vijf kinderen droeg zij veel verantwoordelijkheid en rustten op haar pittige taken in het huishouden. Ze werd niet liefdevol benaderd door haar moeder en voelde zich niet begrepen.

In het voorjaar van 1965 – zij was toen 15 jaar oud - wilde ze over haar situatie praten, om zo ook te proberen verandering in de situatie te brengen. Aangeklaagde was op dat moment kapelaan in _____ in _____ Klaagster zag hem als een volwassene die zij kon vertrouwen. Zij zocht hem op omdat zij heel hard iemand nodig had die een opening kon maken in de verhouding tussen haar en haar moeder. Met opzet was ze niet naar de schoolpastoor gegaan, daar hij ook haar onderwijzer was.

Klaagster herinnert zich dat zij met aangeklaagde heeft gesproken in een kamer in de pastorie, naast de kerk. Ze vond het best moeilijk, daar zij het ergens voelde als verraad naar haar

moeder toe. Aan het einde van het gesprek sloeg aangeklaagde zijn armen om klaagster heen. Klaagster herinnert zich dat hij het volgende moment zijn onderlichaam tegen haar lichaam aandrukte. Ze voelde, achteraf gezien, dat hij een erectie had. Op dat moment wist ze nog niet wat dit inhield. Aangeklaagde begon haar te tongzoenen. Ze wist niet wat haar overkwam en vond het verschrikkelijk. Nooit eerder had ze met een jongen gezoend. Ze was met stomheid geslagen en heeft er niets tegen kunnen doen. Op een gegeven moment was het voorbij en is ze naar huis gegaan.

Eenmaal thuis voelde klaagster het alsof haar wereld was ingestort. Nergens in het drukke huis kon zij zich terugtrekken. Bovendien was ze bang dat ze zwanger was geworden. Klaagster was uit haar doen. De volgende dag heeft ze het aan haar vriendin verteld, die haar geruststelde dat ze niet zwanger kon zijn. Ook een leraar op school merkte dat er iets aan de hand was. Een paar dagen later heeft ze het ook verteld aan de schoolpater, die haar moest beloven het niet door te vertellen. Ze was namelijk erg bang dat haar ouders het te weten zouden komen. Ze schaamde zich dat dit haar was overkomen, maar ook over het feit dat ze had verteld over haar thuissituatie. Lang voelde dat voor haar als een soort verraad.

Klaagster herinnert zich dat ze plotseling niet meer bij een tante mocht logeren. Haar moeder gaf haar als reden dat ze zelf wel wist waarom en anders zou ze het maar aan aangeklaagde moeten vragen. Het bleek dat aangeklaagde haar ouders had bezocht. De interpretatie van klaagster is geweest dat aangeklaagde zijn excuses heeft aangeboden aan haar ouders. Dit leidde ze ook af uit het feit dat haar vader sindsdien nauwelijks meer naar de kerk ging en een andere expressie had met betrekking tot het geloof. Zelf moest klaagster wel iedere zondag naar de kerk. Ze zag zich daar dan geconfronteerd met aangeklaagde. Als aangeklaagde er was, ging ze niet ter communie. Dit vond ze heel erg, daar ter communie gaan voor haar iets bijzonders was.

2.2 Klaagster heeft er nog steeds grote moeite mee dat iemand die zij vanuit een moeilijke situatie om hulp vroeg, misbruik heeft gemaakt van haar kwetsbare positie.

De gebeurtenis heeft ook veel impact gehad op haar, zowel in haar jeugd als in haar verdere leven. Het gevoel van onmacht en onrechtvaardigheid heeft haar niet losgelaten. Daarnaast heeft ze jarenlang in iedere man een potentiële aanrander gezien. Ze had - en heeft - ook moeite met haar houding naar mannen en durft niet alleen te zijn met een man in één ruimte. Pas in de periode 1985-1987 mocht een 'vreemde' man een arm om haar heen leggen. De gebeurtenis heeft haar relatie met mannen erg verknald.

Ook het vertrouwen van klaagster in de kerk is geschaad. Ze betreurt dit, daar zij graag naar de kerk ging.

Klaagster is in 1985 in therapie gegaan bij een psycholoog. Ze voelde zich erg schuldig en schaamde zich voor wat haar was overkomen. De therapie heeft haar wel geholpen in de verwerking van hetgeen haar was overkomen.

Gedurende vele jaren heeft klaagster het als veilig gezien om er seksueel zo onaantrekkelijk mogelijk uit te zien. Ze ontwikkelde daarmee een eetstoornis. Sinds acht jaar is ze getrouwd met [redacted]. Sinds die tijd is ze 30 kilo afgevallen.

Sinds de aandacht in de media in 2010 voor het seksueel misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk kwam er bij klaagster weer veel los. Ze kon haar gevoelens niet meer verbergen. Er kwam ook heel veel boosheid naar boven. Klaagster heeft sinds die tijd er ook met haar jongere zus over gesproken. Uit de reactie van haar zusje bleek dat aangeklaagde een zekere reputatie had in [redacted] vriendinnen vroegen elkaar altijd om even langs te komen als aangeklaagde op bezoek zou komen.

2.3 Met het indienen van de klacht wenst klaagster excuses te verkrijgen alsmede erkenning van hetgeen haar is overkomen. Zij hoopt dat dit haar ook ruimte geeft om verder te kunnen. Ze had graag excuses willen krijgen van aangeklaagde zelf, maar realiseert zich dat dit nu niet meer mogelijk is.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De minister provinciaal heeft het persoonsdossier van aangeklaagde bestudeerd. Het enige dat kan worden vastgesteld is dat aangeklaagde van 1963-1968 in werkzaam is geweest. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt.

betreurt het zeer dat pogingen van klaagsters kant om destijds de zaak ter sprake te brengen op niets zijn uitgelopen. Er had - achteraf gezien - wellicht veel leed voor klaagster voorkomen kunnen worden.

is bereid tot een persoonlijk gesprek om ook mondeling excuses aan te bieden. Hiermee hoopt hij klaagster dan ook te erkennen in alle leed en verdriet dat van het gebeurde een gevolg zou zijn geweest.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder *seksueel misbruik* worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat het door klaagster gestelde feit moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.3 Er zijn ruim vijfenveertig jaar verstreken sedert het feit dat klaagster aangeklaagde verwijt zich heeft afgespeeld. Mede door het overlijden van aangeklaagde is dit feit niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenis die klaagster schetst, heeft plaatsgevonden. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, niet alleen door de wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld, maar ook door de verklaring van de overste ter zitting - dat hij overtuigd is van de authentieke beleving van klaagster -, alsmede door de inhoud van de overgelegde brief van , GZ-psycholoog, d.d. 21 september 2011. Uit die brief blijkt dat klaagster reeds in de jaren 1980 twee maal gedurende een periode in behandeling is geweest (in totaal 49 consulten) en dat daarbij de traumatische ervaring van het seksueel misbruik door iemand van de kerk aan de orde is gekomen. De Klachtencommissie acht de inhoud van de brief van dienstig als steunbewijs voor de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van het misbruik pas vijftien jaar oud en bevond zich in een kwetsbare leeftijd, te meer gezien de moeilijke thuissituatie waarin zij zich bevond. Juist daarover wilde ze met aangeklaagde als vertrouwenspersoon spreken - geheel buiten weten

van haar ouders om. Klaagster heeft ter zitting nog aangegeven dat aangeklaagde door zijn handelwijze ook iets heel belangrijks van haar heeft afgepakt, zoals haar eerste tedere omhelzing en haar eerste tongzoen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De Klachtencommissie acht het van belang dat in het kader van vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan, klaagster erkenning en excuses krijgt van hetgeen haar is overkomen. De overste heeft daartoe reeds een eerste stap gedaan door ter zitting het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

De Klachtencommissie geeft klaagster nog in overweging dat zij, indien gewenst, hulp kan krijgen bij de verdere verwerking van haar leed via het Platform Hulpverlening (contactpersoon:).

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Minderbroeders Franciscanen de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 november 2011 door:

mr. B.F. de Poorter, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem. en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Mr. De Poorter
Voorzitter

Op grond van art. 16.4 van de Regeling wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Orde Minderbroeders Franciscanen en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Regeling stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Regeling geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Regeling ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.